

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Sexta. Vocem Deiparæ Mariæ, Elisabetham salutantis,
instrumentu[m] fuisse diuinæ virtutis ad sanctificandum Ioanne[m], &
donum prophetiæ illi co[n]ferendum, necnon Elisabetham, & Zacharia[m]

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

membris omnibus hic ignis ardet, hic, qui corpus adustione liberum seruare instituit, membrorum omnium contactus caute vitandus est, ne ardentem ignis operationem in toto corpore atque in anima ipsa suscipiant. Sicut lapis in aquam cisternae coniectus, non solum adiacentem aquae partem, in quam cecidit, agitatur, verum orbis alios post alios perpetuis vicibus excitans, eos interdum ad ultimos lacunae margines agitando perducit, ita & lascivus obitutus, vel sermo, voluptatis delinitus illecebris, in virginis animam, velut in vndam purissimam, vehementer intellectus, alias post alias, quasi in profundo, cogitationes amatorias excitat, ipsamque totam eius, qui fecit imaginem, sanctam fluctibus agitatur. Nos igitur, qui ad imaginem Creatoris nostri creati sumus, eius puritatem imitati conemur, qui cum Patre, & Spiritu sancto vivit, & regnat in saecula saeculorum. Amen.

HOMILIA VI.

Vocem Deiparae Mariae, Elisabetham salutantis, instrumentum fuisse diuinae virtutis ad sanctificandum Ioannem, & donum prophetiae illi conferendum, nec non Elisabetham, & Zachariam multis bonis replendos, ex Patrum doctrina commonstramus in illa verba: Intrauit in domum Zachariae, & salutauit Elisabeth, & factum est, vt audiuit salutationem Mariae Elisabeth, exultauit infans in utero eius, &c.

Luce 1.

Antes Cellius li. 4. no. 1. at.

VL. GELLIVS dixit: Admiratio, quae maxima est, non parit verba, sed silentium: sanè in hoc Euangelio cum per multa prodigia in vnum coeant, vehementer aded animùm in admirationem rapiunt, vt instar extasis cu-

iusdam verba promere non sinant. Adest Deus & homo, adest mater, & Virgo, adest fides diuina, & cor humanum, adest sterilis Elisabeth grauida, adest Ioannes, ante sanctus, quia natus, simul infans, & adultus, & (vt ait D. August.) prius tangens caelum, quam terram. Inter haec tamen mirabilia, quatuor precipue reperio similia illis, quae sapientis salomoni ardua valde, ac difficilia visa fuere; primùm fuit via Aquilae in caelum; ecce Maria, quae instar regiae aquilae velocissimè volâtis: Exurgens abiit in montana cum festinatione, vt praedica faceret omnium nobilissimam, hoc est, vt Ioannem (de quo Christus dixit: inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptistâ) ab vnguibz daemonis liberaret. Secundùm mirabile fuit. Via serpentis super terram: ecce veterana Elisabeth, prudentissimam serpentem, quae per duram, ac siccam fertilitatis petram petransiens, & quasi antiquam infæcunditatis pellè exuens, mira iuuenescit fecunditate diuinitus ei indita: Tertium valde mirandum erat. Via nauis in medio mari; ecce infantem Ioannem, velut nauiculam in medio inundatis maris originalis peccati procellosis fluctibus agitatam, à quibus tamen maris stella (sic sonat Maria) tamquam instrumentum diuinæ omnipotentiae, illi liberauit. Quartum tandem mirabile aded, ac perditissimè erat, vt Salomon diceret: Et quare penitus ignoro, viam viri in adolescentula: ecce iter & viam Christi Domini, in adolescentula Maria, velut in velocissimo curru ad Zachariae domum pergentis, vt velut sol irradians tenebrosam Ioannis mentem illustraret, & in sterili illa terra peccati originalis maledictione facta pretiosissimum gratiae iustificantis aurum, inestimabilesque virtutum margaritas procrearet. Est namque obseruatione dignum, quod Christus Dominus non aliter diuina charismata Ioanni & matri eius conferre voluit, quàm media Virginis salutatione, vt apertis verbis edixit Elisabeth: Vt facta est vox saluationis: tuae in auribus meis, exultauit in gaudio infans in utero meo. vade

D. August.

de nat. dop.

D. Chrys.

de res.

per c. 2.

Matth. 11.

Luce 1.

Epi. Cr.

11. de.

3. Virg.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Luce 1.

Per. Raven. unde doctissimus Petrus Rauennas fecit.
 de Ioanne Baptista dixit: Per vocem Vir-
 ginis facta est sanctificatio Præcursoris & D.
 Cyril. lib. de recta fide in virginis. Saluta-
 tio sanctæ Virginis Mariæ, Iesum ferentis in
 vtero, Ioannem monit ad prophetiam. & D.
 Chryso. super cap. 2. Lucæ id ipsum his
 verbis edocuit: Ideo Christus fecit Mariam
 salutare Elisabeth, ut sermo procedens de
 vtero matris, ubi habitabat Dominus, per au-
 res Elisabeth ingressus, descenderet ad Ioan-
 nem, ut illum vngeret in Prophetam. Itaque
 docent hi Patres, verba Virginis non tan-
 tum significatiua, sed etiam effectiua
 fuisse, velut instrumentum quoddam,
 per quod omnipotens Christi virtus o-
 perabatur in Ioannem & Elisabeth. qua-
 re quemadmodum in exordio creationis
 mundi ad vocem Dei conditus fuit or-
 bis: ita ad Mariæ vocem cœpit orbis re-
 nouatio; & sicut ad hanc vocem: Ecce
 Ancilla Domini: sacrum incarnationis
 mysterium peractum est, ita ad saluta-
 tionem Virginis mira tanti, ac tam ineff-
 fabilis sacramenti virtus cœpit manife-
 stari. Vnde egregie Episcopus Cretensis
 dixit: Ad primam vocem in paradiso virgi-
 nalis vteri arbor vitæ plantata fuit, ad secun-
 dam, fructus arboris pullulare cœpit: nec so-
 lum illi sacramentum absconditum à seculis in
 Deo patefit, sed per eam illius effectus alijs
 manifestatur. Vox hæc saluatio fuit Vir-
 ginis, ut ait Lucas: Et salutauit Elisabeth:
 non enim defuit B. Virgini debita illa
 vrbaneitas, vt quàm primum domum ven-
 tuosioris cognatæ ingrediebatur, illam
 salutaret; nam & Angelus Gedeonem, &
 Raphael Tobiam senioream salutauit, sed
 & Dominus hoc Apostolos facere mo-
 nuuit, vt in quamcumque domum intra-
 rent, primum dicerent: Pax huic domui:
 quod idem ipse ad Apostolos ingrediens
 obseruauit dicens: Pax vobis. Paulus et-
 iam dixit: Salutate inuicem in osculo sancto.
 nec refert quidquam quondam Eliseum
 interdixisse Gezi famulo suo, quem cum
 baculo suo ad domum Sunamitidis mit-
 tebat, ne quemquam occurrentem salu-

re iuberet, & Christum ipsum prohibuisse
 discipulis suis, ne quem in via salutarent.
 Aliud enim est, obuium aliquem habere,
 aliud, domi etiam suæ reperire. Nolebant
 illi suos iam ad iter accinctos colloquijs
 occurrentibus ab officio auocari, ad in-
 star illius prophetæ, qui à Pseudoprophe-
 ta seductus est: interim non prohibuerunt
 illam honestatem, qua quantumuis bar-
 bari inter se vtuntur, ne forte vt hostes
 domos alienas adirent. Ostendit etiam
 suam vrbaneitatem B. Virgo in eo, quod
 honore præueniens cognatam suã, prior
 illam salutauit, vt his verbis docuit D.
 Ambrosius: Venit propinqua ad proximam, in-
 niat ad senioream, nec solum venit, sed prior
 salutauit: docet enim, vt quanto castior Virgo,
 tanto humilior sit, nouerit deferre senioribus,
 sit magistra humilitatis, in qua est professio ca-
 stitatis. Quo autem genere salutationis
 vsa fuerit B. Virgo, silentio præterire sa-
 cri Euangelistæ, verosimile tamen est (vt
 Angelus Celestinus adnotauit) quod cū
 ipsa vtero suo gestaret illum, de quo Pau-
 lus: Ipse est pax nostra qui fecit vnaque v-
 num: hanc futuram filij sui salutationem
 usurpasse: Pax tibi: vel: Pax huic domui.
 eruditissimus vero Salmerton refert ex
 aliorum sententia, hæc fuisse verba Ma-
 rianæ salutationis: Pax tibi, magni Pro-
 phetæ, & vocis clarantis in deserto dignif-
 sima mater.

Cur autem B. Virgo non dicatur salu-
 tasse Zachariam, licet quidam opinentur,
 quod magni momenti negotijs occupa-
 tus non primum ei obuius factus est; aut
 quia decentius erat, verecundam Virgi-
 nem colloquium primum cum scœmina,
 non cum viro inire, mihi tamen cum Al-
 berto magno videtur, Mariam non salu-
 tasse illum, quia erat mutus, & surdus
 propter incredulitatem, ob quam ei An-
 gelus prædixit: Eo quod non credidisti ver-
 bis meis, eris tacens vsque ad diem natiuita-
 tis eius: pudorem autem virgineum mi-
 nime decebat gestibus, & nutibus cum
 viro occupari. Obiter tamen non possum
 hoc loco eorum consuetudinem non ex-
 B b b b secreta.

Luc. 10.

3. Reg. 13o

D. Ambr. in
c. 1. Luc.Celestin. su-
per missus

dis. 31.

ad Ephes. 3.

Salmer. 10.3.

tract. 10.

Beaxamie
in harmon.10.1. super
c. 1. Luc.Alber Mag.
super c. 1.

Luc.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

Luc. 1.

fectari, qui abiecta, ac penitus ab eorum ore relegata salutatione à Christo Domino in Euangelio indicta: *Pax tecum*: non aliam in ore versant, quam illam Ethnicam: *Osculo manus eius*, quæ sine dubio ortum habuit à quodam Gentilium ritu, qui ut solem & lunam adorarent, ad hos planetas manus extendentes, postea illam osculabantur, ut his verbis tradit

Lyran super
Iob 31.

Iob 31.

Lyranus: Gentiles illius temporis manus osculabantur in signum reuerentia corpora celestia tanquam Deos adorantes; ad idque plane alludunt verba Iobi: Si osculatus sum manum meam ore meo: si vidi solem, cum fulgeret, & lunam incedentem clare: que est iniquitas maxima, & negatio contra altissimum. ecce profana vestra salutio osculandi manus non aliud quam idolatriæ primordium habet.

Ceterum ad id, vnde non nihil digressi sumus, reuertentes, diuina charismata, quæ per Marianam salutationem, tanquam per instrumentum diuinæ virtutis, in hac visitatione misericentissima Dei largitas in Zachariæ domum contulit, commemorare properemus. Etenim si exploratum satis & compertum est, sanctorum aduentum in alienas domos fortunatum eis & salutarem crebro existisse, nemo sanæ mentis Virginis ingressu, & habitationem in domo Zachariæ vtilem valde ac proficuum illi fuisse diffitebitur. Venerunt olim tres Angeli ad Abraham, quibus hospitio exceptis, cum pro peregrinis haberetur, Patriarcha ille diuturni voti compos factus est, ut in extrema propemodum ætate contra omnium expectationem, ex vxore sterili & valde annosa optatum diu filium ac heredem acciperet. Venerunt rursus Angeli duo, & ad Loth Sodomis commorantem diuerterunt, qui non solum hospitem suum, sed & filias suas duas è summo vitæ periculo liberarunt, ut è communi & horrenda vastatione patriæ incolumes superessent. Venit Iacob ad impiam Laban, suoque aduentu singularem Dei benedictionem illi idolorum cultori obtinuit, ut palam

Gen. 18.

Gen. 19.

Gen. 30.

ipse fallus est dicens: *Experimento didici, illud, quia benedixit mihi Deus propter te: Venit Ioseph in domum Putipharis, principis exercitus Pharaonis, & Deus tot illa bonis cumulauit, ut faceret textus dicat: Bene- Gen. 39, dixit Dominus domui Aegyptij propter Ioseph.* Venit Eliseus ad Sareptanam ho. 4. Reg. 4. spitem suam viduam, & omnia vasa sua oleo impleuit, quo & debita sua voluit. Idem etiam Propheta ingrediens domum Sunamitidis filium eius mortuum ad vitam reuocauit. Venerunt tandem Apollolus, & pacem domesticis, ad quos diuertebant, nisi indignos illi se præbebant, largiebantur. Si igitur ad ingressum seruatorum Dei mirabiles hi effectus continuo pullulabant, quis quæso dubitabit, vberiora bona ad ingressum matris Dei in domum Zachariæ in habitatores eius fuisse collata? Equidem si, ut Astrologi venditant, quando in die natalis alicuius hæc duo pariter concurrunt, beneuolus planeta, & fauorabilis domus, in quam ingreditur, magnæ alicuius futuræ felicitatis præfagium esse censetur, cum hodierna die planeta regnans sit *sol in stiuia*, & domus fauorabilis, quæ inhabitat *Maria*, in cuius utero delitescit, non poterat non id felicissimos euentus prænuntiare & præfagiri: horum primus, & potissimus fuit peccati originalis maculæ, Ioannis animam deturpantis, media gratia illa sanctificante, expiatio & emundatio: quem admodum enim (vt legimus lib. 1. Reg.) *1. Reg. 16* David cithara sua sonans spiritum malignum à Saule expellebat, ita verus David Christus Marianæ salutationis cithara sonante, ad sonum certæ eius peccati à Ioanne longè relegauit. vnde sicut olim columba, quam misit Noë reuertens *Gen. 8* ad arcam ramum oliuæ virentis in ore deferens, symbolum fuit pacis (vnde Virgilius:

Pacificæque manu ramum præterendit oliuæ.) Virg. Æneid. non secus beatissima Virgo, velut purissima columba, in domum Zachariæ veniens, ac ore suo mysticum illum oliuæ ramum, *Pax tecum*, in ore gestans, signum fuit

fuit Elisabethæ minime ignotum, peccatum originale Ioannis animam inundas iam cessasse, unde ad id significantum Evangelista dixit: *Vt audivit salutationem Mariæ Elisabeth, exultavit infans in utero eius.* Ac tandem sicut olim tempore Cruciatæ terræ Sanctæ bis accidit (id varijs testantibus historiographis) vt columba sub alis suis literas deferret adiutrices, & auxiliatrices, ad eundem modum B. Virgo instar columbæ utero suo portans epistolam, quam misit pater, hoc est, filiū suum, ad auxiliandum & liberandum genus humanum, cum primum illam in domum Zachariæ induxit, Ioannem ab originalis peccati infestissimo hoste liberavit, ecce miram Marris & filij largitatem, & munificentiam, qua sane non solum liberalius, sed & vrbanius mihi videtur se gessisse cum Ioanne, quàm Elisabeth cum Principe Naaman Syro; hic enim propheta non est egressus ad principem, sed misit illi nuntium qui indicaret ei medicinam, quam adhibere deberet, vt à lepra liberaretur; unde princeps ipse itatus dixit: *Putabam quod egyptederetur ad me: Christus autem Dominus cum Maria egressus est ex Nazareth ad Ioannē, princeps ad seruum, rex ad famulum, Messias ad Præcursores, filius Dei ad filium Zachariæ, Creator tandem ad creaturam.*

Adhuc, quemadmodum Dominus olim, cum esset in medio rubi, vocavit Moysen, & elegit, vt esset dux populi sui, & educeret eum de Aegypto; sic & modò Dei filius cum esset in utero beatissimæ Virginis matris suæ (quæ per illum rubum mirabiliter significata est, vt sancti Patres & Ecclesia nos docent) vocavit Ioannem, & elegit in seruum, & ducem populi sui, quem educere veniebat de seruitute peccati, & mortis, vt induceret in terram promissionis æternæ: unde per Isaiam, nomine S. Ioannis dicitur: *Dominus ab utero vocavit me: de ventre matris meæ recordatus est nomen meum: ac si diceret; Dominus ipse, cum esset in utero matris suæ, in rubo illo virgineo, & inaccessi-*

so, ab illo me vocavit per gratiam suam, & sanctificavit, nomen indidit, ac Præcursores instituit, qui præpararet ei viam ad salutem totius humani generis. Vide tamen, quantò ampliori gloria præfereatur (etiam cū grandis effectus) iste puer, magnus futurus coram Domino, dignus est habitus. Nam primò, Moyses missus est ad populum Israel, vt educeret eum de seruitute Aegypti, in illa visitatione Domini, quam prædixit sanctus Ioseph: *Post mortem meam Deus visitabit vos, & ascendere faciet de terra ista.* Visitatio hæc, quasi terrena fuit, per quam eduxit populum suum Deus in manu Moyli de terra Aegypti ad terram, quam promiserat illis, lacte, & melle manantem: at Ioannes fuit homo missus à Deo, vt testimonium perhiberet de Christo, qui visitatione sua spiritali, ac cœlesti educere veniebat populum suū de seruitute dæmonis, de tenebris peccati, & inducere in patriam promissionis, & claritatis æternæ hinc Zacharias, plenus Spiritu sancto, cœpit cantare hanc visitationem, & redemptionem, quæ per Christum venire incipiebat, inquit: *Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit, & fecit redemptionem plebis suæ: & postea: Per viscera misericordie Dei nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alio huiusmodi autem visitationis diuinæ, Ioannis admirabilis præco, & vox fuit ab ipso utero, ipse cepit aperire viam ante faciem Domini, & parare Domino plebem perfectam, quam ipse Dominus suo adventu visitavit, & demit que de seruitute peccati, & mortis. Secundò, Moyses populum de terra Aegypti eductum, per aquas maris traduxit, & in eis quasi baptizavit, sicut Apostolus ait: *In Moyse baptizati sunt, & in mari, ceterum hoc per figuram agebatur, vt his verbis edixit Gregorius Nazianzenus: Ioannes baptizavit populum in Iordane, non iam ille Iudaico more, non enim in aqua, sed etiam in penitentiâ: ait enim Mattheus: in Iordane constantes peccata sua, non tamē ita spiritaliter, vt postea Christus Dominus fecit, baptizabantur ab eo, ipse etiā**

Bbbb 2 Ioan-

Ioannes Dominum suum ac Redemptorem licet stans, ac tremens baptizare meruit, & Baptistæ nomen, dignitatemque consequutus est. Tertio Moyses, quando è rubo à Domino vocatus est, iussus est calceamenta solvere: *Solve*, ait, *calceamenta de pedibus tuis*: at Ioanni (sicut Chrysost. meditat) sua propria Deus spiritalia calceamenta dedit, quibus ipse indignum se fatebatur, cum dicebat: *Cuius non sum dignus calceamenta portare*. Calceamentum hoc, quod Ioanni præconi suo, ac ceteris Euangelij sui predicatoribus Christus dare solet, virtus diuina est ad calidos labores, inimicorum persecutiones, atque ipsa Daemonia, si necesse sit, pro iustitia, & Euangelio: *Calceati pedes* (ait Paulus) *in preparationem Euangelij pacis*. promptos ac paratos eos esse volens (vt Cyrillus ait lib. 5. de adorat.) ad discedendum alacriter à mundo, vt prompte eant quocumque lex diuina, & voluntas iusserit, Ioannes mirabile calceamentum habuit, & omni labore, atque aduersitate multò fortius, dum Christo testimonium reddebat, dum iustitiam & veritatem prædicabat, nullius formidans potentiam, aut minas: de quo possemus rectè dicere cum Moysse: *Ferrum, & es calceamentum eius*. Quarto, Moyses missus à Domino, vt staret coram Rege Aegypti, & populum educeret de illius seruitute, id fecit in multis signis, ac prodigijs & portentis, quæ Dominus patrauit in Aegypto, & quibus Pharaonem, & seruos eius, totamque terram plagis maximis percussit, ac terruit. At Ioannes Baptista seipso solo absque signis, & prodigijs, suum munus Præcursoris mirabiliter impleuit: *Ioannes Baptista*, ait Euangelista, *signum fecit nullum*: nec aquas conuertit in sanguinem, neque virgam in serpentem, nec mortuos suscitauit, aut id genus signa fecit. Cuius enim tota vita miraculum erat: atque portentum, non opus habuit signis alijs, ad sui commendationem, & vt alij verbis eius crederent. Possit dicere Ioannes cum Dauid: *Tam*

quam prodigium factus sum multis. & Deus ipse, quod apud Ezechielem: *Portentum dedi te domui Israel*. ipse enim Ioannes totum mundo stupendum, ac portentum fuit, eiusque vita, ac mores, multò maiora miracula fuisse, quàm ea, quæ Moyses in Aegypto mirabilia, & magnalia fecit. Vultis adhuc hoc ipsam cognoscere: cum Moyses fecisset quadam signa, quæ Magi Pharaonis imitari non potuerunt, sed stupefacti, & admirantes, crediderunt ibi esse diuinam, & supra humanam, virtutem, sicut ait Scriptura, dixerunt: *Digitus Dei est hic*. D. August. in Psal. 8. docet nomine *digiti* in sacra Scriptura significari non solum Spiritum sanctum, sed etiam quemlibet virum spirituales, qui Spiritu sancto plenus est, ad docendam fidem, & miraculis confirmandam, atque ideo Magos illos nomine *Digiti Dei* intellexisse ipsum Moyssem: *Digitus Dei est hic*: ac si dicerent, vir est plenus Spiritu sancto, & virtute diuina, ideo operatur hæc tam miranda signa, & prodigia. sed quid habet mirabile *digitus Moysis*, si comparatur cum *digito S. Ioannis Baptistæ*: cum illo, inquam, *digito*, quem extendit ad homines, & quo toti mundo iam præsentem ostendit Dei filium, humani generis redemptorem, inquit: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi*? Hic est *digitus*, qui signum fecit omnium miraculorum maximi, quo indicauit, & signauit hominibus Christum. B. Thomas Apostolus *digito* tetigit Christum & agnouit Dei filium: *Infer digitum tuum huc, & vide manus meas*: sed fuerat prius incredulus, & à Domino in fide edoctus, & confirmatus est: at *digitus Ioannis* ceteris indicauit Christum, & ad fidem ipsius eos conuertit, & traxit. Potentior fuit (vt sic dicam) *digitus Ioannis humero Moysi*; ille enim portare potuit populum Israel de Aegypto ad terram promissionis: *Porta eos in sinu tuo*: at *digitus Ioannis* attulit mundo scientiam Saluatoris, ac Redemptoris eius, quam nec Moyses portare potuit, neque Patriarchatum aut Prophe-

Exod. 3.
Chrys. hō. 3.
imperfeñ.

Math. 3.

Eph. 6.

Cyrrillus li. 5.
de adorat.

Deut. 33.

Iuan. 10.

Psal. 70.

Ezech. 11.

Exod. 8.

D. Aug. 1.

Iuan. 1.

Iuan. 20.

Num. 11.

Prophetarum quispiam. Potuisset S. Iohannes sine detrimento humilitatis dicere, quod olim Roboam Rex superbia elatus, & arrogantia, dixit populo Israel: *Digitus meus grossior est dorso patris mei.* Pater S. Iohannis fuit etiam Moyses, cum mater eius Elisabeth fuerit de filiabus Aaron, & stirpe Moyssi: grossior ergo, & fortior est digitus Iohannis dorso Moyssi patris sui: quoniam iste, quamuis portauerit onus totius populi Israel, ac de seruitute Aegypti eduxerit, non potuit mundo afferre Iesum Dei filium in humero suo, & incarnatum ostendere: hoc autem potuit digitus Iohannis demonstrare. fortior igitur fuit humero patris sui, immo, & brachio illius.

Ceterum non solum Iohannes, sed & mater eius fluens gratiarum, quæ per aqueductum Mariæ, perennis gratiæ fons Christus emittebat, copiosè participauit, nam ut sapienter dixit Origenes: *Non est dubium, quin quæ tunc repleta est Spiritu sancto, propter filium sit repleta; nec enim mater primum Spiritum sanctum meruit, sed cum Iohannes adhuc clausus in utero materno Spiritum sanctum recepisset, tunc & illa post sanctificationem filij repleta est Spiritu sancto.* Accepit deinde Elisabeth spiritum prophetiæ: nam cum dixit: *Beata, quæ credidisti:* D. Gregor. hom. in Ezech. docet, verba hæc prophetiam continere de præterito: cum autem dixit: *Vnde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me?* manifestam de præterito præferebat prophetiam, & cum tandem subiunxit: *Perficietur ea, quæ dicta sunt tibi à Domino, apertissimum de futuro vaticiniū propalauit.* hoc autem prophetiæ donum per filium Elisabetham recepisse, Nicephor. docuit, ita ut Iohannes & mater eisdem verbis prophetauerint: *Iohannes, inquit ore materno, quasi mutuo sumpto, supra naturæ captum vaticinatus matrem Domini, Virginem vocans, simulque inter mulieres benedictam.* quibus non dissimilia scripsit D. August. dicens: *Iohannes spiritali flamine per os matris de nascituro ex virgine Christo prophetavit, dum enim Moyses spiritus in septua-*

ginta duos consiliarios distribuitur, quid mirum, si pueri adhuc in utero manentis spiritus per matrem loqueretur? Accepit insuper Elisabeth à Spiritu sancto illam docente, ut admirabile incarnationis arcanum rotæ absconditum sæculis prima post Virginem patefaceret, primam Mariam matrem Dei appellaret, prima tandem, quæ post Verbi incarnationem, Virginis laudes decantaret.

Addunt etiam Patres, illis tribus mensibus, quibus B. Virgo in domo cognatæ remansit, ut tradidit D. Lucas, Iohannem & Elisabeth magna gratiæ ac virtutum incrementa suscepisse. de profectu quidem Iohannis per illud trimestre tempus, D. Ambrosius ab illa verba: *Mansit Maria D. Ambros. cum illa mensibus tribus: sic loquitur: Non super Luc. sola familiaritatis ex causa, quod Virgo diu mansit, sed etiam tanti vatis, id est, Iohannis profectus, nam si primo ingressu tantus profectus exstitit, ut ad exultationem Mariæ, exultaret infans in utero, repletur Spiritu sancto mater infantis, quæcum putamus usum tanti temporis sanctæ Mariæ addidisse præsentiam: ungebatur itaque Iohannes, & quasi bonus athleta accingebatur in utero matris: amplissimo enim virtus eius certamini parabatur.* De Elisabeth autem progressu hæc apud Origenem lego: *Valde quippe indignum est in puncto exultare infantem, repletamque esse Spiritu sancto Elisabeth, per tres vero menses nec Iohannem, nec Elisabeth ex vicina matris Domini, & ipsius Saluatoris præsentia profecisse.* nec solum Iohannes, & Elisabeth, & Zacharias bonorum Mariæ visitationis particeps esse noscitur, nam præterquam incarnationis mysterium agnouit, prophetiæ donum (ut tradit Origenes) & cum mutus esset, loquelam, precibus Mariæ à Christo infante accepit, cui sit honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.